

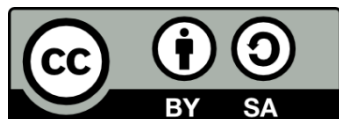

Διγλωσσία και Εκπαίδευση

Ενότητα 6: Εκπαιδευτικές Εφαρμογές

Διδάσκουσα: Ρούλα Τσοκαλίδου

Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής & Εκπαίδευσης

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΝΟΙΚΤΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Τίτλος: Εκπαιδευτικές Εφαρμογές

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Περιεχόμενα ενότητας

1. Βασικά ερωτήματα.
2. Η διγλωσσία στο προσκήνιο.
3. Εκπαιδευτικές προτάσεις για την ενίσχυση της διγλωσσίας.
4. Εκπαιδευτικές εφαρμογές.

Σκοποί ενότητας

- Να προτείνει τρόπους αξιοποίησης της παιδικής διγλωσσίας στην τάξη.
- Να παραθέσει παραδείγματα εκπαιδευτικών εφαρμογών (καλών πρακτικών).

Βασικά ερωτήματα

- Πώς μπορούμε να ενισχύσουμε τη μάθηση μέσα από την αξιοποίηση της δι/ πολυγλωσσίας των παιδιών;
- Πώς μπορούμε να συνδέσουμε το ελληνικό σχολείο με τις οικογένειες μεταναστευτικής καταγωγής;

Η διγλωσσία στο προσκήνιο (1)

- Αξιοποίηση του πλούτου που έχει η τάξη μου.
- Κείμενα δίγλωσσων παιδιών.

Η διγλωσσία στο προσκήνιο (2)

- - «Η μαμά μου μεγάλωσε στη Γεωργία. Δεν είναι ακριβώς από τη Γεωργία. Εκεί υπάρχουν πολλά χωριά που μιλάνε ελληνικά. Ας πούμε η γιαγιά μου δεν έχει έρθει ποτέ Ελλάδα και μιλάει ελληνικά, κάποια με διάλεκτο. Ο μπαμπάς μου μιλάει ρωσικά, αλλά ο μπαμπάς του ελληνικά. Η μαμά μου μιλάει και αυτή ρωσικά, αλλά και τουρκικά.... Η γιαγιά μου (από τη μεριά της μαμάς) μιλάει ελληνικά και ο παππούς ρώσικα και ελληνικά. Η γιαγιά είναι φιλόλογος και ο παππούς ιστορικός. Η γιαγιά με τη μαμά μου μιλάνε ρώσικα και τούρκικα».

(Νίκος από τη Ρωσία).

Η διγλωσσία στο προσκήνιο (3)

- - «...Έτρωγα μόνος και ποτέ δεν έπαιζα γιατί απλά ήμουν ο «Ρωσοπόντιος» εδώ και στη Γεωργία ο Πόντιος. Μέχρι την 4η δημοτικού με έδιωχναν από τις παρέες και ούτε στις γιορτές συμμετείχα. Αλλά άρχισα να μεγαλώνω και να μαθαίνω να αμύνομαι σε τέτοιες καταστάσεις. Όσο και να αλλάζουν οι εποχές, ό,τι και να γίνει, ήμασταν, είμαστε και θα είμαστε στα ξένα Έλληνες και στην Ελλάδα ξένοι!».

(κείμενο μαθητή γυμνασίου που γράφει για το πώς βίωσε ο ίδιος τον ρατσισμό, Πολύδρομο, τεύχος 1^ο, Απρίλης 2009*) [\[1\]](#)

Εκπαιδευτικές προτάσεις για την ενίσχυση της διγλωσσίας

- Φέρνουμε στο προσκήνιο τις γλώσσες και τους πολιτισμούς όλων των παιδιών στην τάξη μας.
- Μέσα από πρότζεκτ (βλέπε Ελληνο-Αραβικό πρότζεκτ, ομάδας «Πολύδρομο»).
- Μέσα από δί/ πολύγλωσσα βιβλία (pdf).
- Μέσα από πολυγλωσσικές εφαρμογές (puzzle, κούκλες, αφηγήσεις κ.α.).

Εκπαιδευτικές εφαρμογές (1)

Εικόνα 1. Δράσεις.

Εκπαιδευτικές εφαρμογές (2)

Εικόνα 2. Δράσεις.

Εκπαιδευτικές εφαρμογές (3)

Εικόνα 3. Δράσεις.

Εικόνα 4. Δράσεις.

Εικόνα 5. Δράσεις.

Εικόνα 6. Δράσεις.

Εικόνα 7. Δράσεις.

Εικόνα 8. Δράσεις.

Εικόνα 9. Δράσεις.

Εικόνα 10. Δράσεις.

www.polydromo.gr

Διγλωσσία και Εκπαίδευση
Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής & Εκπαίδευσης

Εκπαιδευτικές εφαρμογές (4)

Ερευνητικό Πρόγραμμα, Π.Τ.Δ.Ε. (Ενότητα Ερευνών), Π.Ο., 2002-2003
 Η αξιολόγηση της σχολικής μάθησης και εφαρμογές στη διαδικασία της γλώσσας
 Ενισχυτική εκπαίδευση: Ροβίνα Τσοκαλίδου

Το πορτρέτο της Ροβίνας

Ροβίνα
 Η Ροβίνα είναι ένα κορίτσι, είναι καλή μαθήτρια και προσπαθεί να γίνει καλύτερη. Είναι λίγο δραστήσια αλλά δεν παύει να μαθαίνει. Η Ροβίνα είναι λίγο κωλύει και πολύ καλή και ενεργητική.

Αλβανία - Ελλάδα: οι δύο πατρίδες μου
 Στην Αλβανία γράφω και παίζω κάθε καλοκαίρι αλλά θέλω να ζήσω μόνιμα στην Ελλάδα. Στο Βίλο ζήτω οι δύο μου πατρίδες αυτές.

Η Ροβίνα για τις γλώσσες της
 Στο σπίτι με τους γονείς μου μάθη και ελληνικά και αλβανικά. Προσπαθώ αλβανικά με την μητέρα μου και προσπαθώ ελληνικά με τον πατέρα μου. Το ίδιο και τα αδέρφια μου. Δεν ξέρω να διαβάζω και να γράφω αλβανικά, προτιμώ τα ελληνικά λογοτεχνικά βιβλία.

Στο σχολείο
 Έχω καλές σχέσεις με τους συμμαθητές της, κάνει παρέα με τις φίλες της Αλεξάνδρα και Ελένη και με την Πόσια που καταργεί επίσης από την Αλβανία.
 Άλλες φίλες της είναι η Βαγγελίτσα, η Σοφία και η Αφροδίτη.

Η δασκάλα της Ροβίνας
 Η Ροβίνα είναι αρκετά καλή μαθήτρια και προσπαθεί να γίνει καλύτερη για το μάθημα της γλώσσας. Στις μαθητικές σημειώσεις, κάνει αναφορές και διασκεύαζε. Είναι ένα πολύ ενεργητικό κορίτσι, φιλική, ενεργητική και πρόθυμη να βοηθήσει τους άλλους.

Οι συμμαθητές της για την Ροβίνα
 Η Ροβίνα είναι καλή κορίτσι, είναι καλή μαθήτρια και προσπαθεί να γίνει καλύτερη. Είναι λίγο δραστήσια αλλά δεν παύει να μαθαίνει. Η Ροβίνα είναι λίγο κωλύει και πολύ καλή και ενεργητική.

Τα ενδιαφέροντά μου
 Ξέρω δύο μουσικά όργανα, πιάνο και αρμόνιο. Αγαπώ να τραγουδάω είναι το «Harro Hirtidaga». Ακούω αρκετά οι γονείς και η ελληνική μουσική ενώ οι γονείς μου ακούνε αλβανική μουσική.
 Μου αρέσει πολύ το μαγεύματα. Η μαμά μου φτιάχνει οριστά φρούτα.

Όνομα: Ροβίνα
Ηλικία: 9
Όνομα πατέρα: Ηλιάς
Όνομα μητέρας: Μόντα
Χώρα προέλευσης: Αλβανία
Επάγγελμα πατέρα: Τεχνίτης
Επάγγελμα μητέρας: Οικιακά
Αδέρφια: Αντρέας (νηπιτωγόλιος) και Μπαρούλης (βρόφος)
Χρόνος παραμονής στην Ελλάδα: 3 χρόνια
Σχολείο: 1^ο Δημοτικό Σχολείο Νέας Ιωνίας (Βοήθος)
Τάξη: Γ' τάξη
 Στην Ελλάδα ζει η μία γιαγιά της ενώ ο παππούς της στην Αλβανία την φρονιάζει Συμπρένα (Παναγία στα αλβανικά).
 Της αρέσει το σχολείο και θέλει να γίνει παιδίατρος όταν μεγαλώσει.

Εικόνα 11. Πόστερ-πορτρέτο δίγλωσσου παιδιού.

Εκπαιδευτικές εφαρμογές (6)

Ερευνητικό Πρόγραμμα, Π.Τ.Δ.Ε. (Εντροπή Ερευνών), Π.Θ., 2002-2003
 Η αξιολόγηση της σχολικής κοινωνικοποίησης και εφαρμογές στη διδασκαλία της γλώσσας
 Επιστημονική υπεύθυνη: Ρούλα Τσακαλίδου

Το πορτρέτο της Έλντας

Αλβανία - Ελλάδα: οι δύο πατρίδες μου
 Στην Αλβανία ζούσαμε σε ένα πολύ όμορφο σπίτι, με αμύγδαλα και ζάχα. Στην Ελλάδα μου άρεσε πολύ το σπίτι μου γιατί είναι μικρό. Μου άρεσε περισσότερο η Ελλάδα γιατί μου άρεσε το σχολείο και οι άνθρωποι. Ο μόνος λόγος για να επισκερτώ για λίγο την Αλβανία είναι να ζηνακό τη γιαγιά μου και τους συγγενείς μου.

Η Έλντα για τις γλώσσες της
 Στο σπίτι με τους γονείς μου μιλάω και ελληνικά και αλβανικά. Μερικές φορές δεν καταλαβαίνω πολλές λέξεις στα αλβανικά όταν μιλούν οι γονείς μου και τους ζητάω να μιλήσουν ελληνικά. Οι γονείς μου μεταξί τους μιλούν πάντα αλβανικά αλλά από με τον αδερφό μου μιλάω ελληνικά. Με τους συμμαθητές μου που είναι από την Αλβανία μιλάω αλβανικά.

Στο σχολείο
 «Στην τάξη δεν παίζανε μαζί μου, με αφήσανε μόνη και έτσι δολογία όταν δεν με παίζανε αλλά τώρα είναι παίζουμε πάρα πολύ καλά. Καλέ μου φίλες είναι η Μαλένα, η Αθανασία, η Αγγελική και η Ευσταθία».

Τα ενδιαφέροντά μου
 Μου άρεσαν να παίζω μπάλα, να παίζω κινηματού και κρηματού στη γιαγιά μου και να βλέπω τηλεόραση.

Όνομα:	Έλντα
Ηλικία:	13
Όνομα πατέρα:	Μπεντρι
Όνομα μητέρας:	Βιολέτα
Χώρα προέλευσης:	Αλβανία
Επάγγελμα πατέρα:	Αγρότης
Επάγγελμα μητέρας:	Αγρότισσα
Αδέρφια:	Κλοντιάν (17 ετών)
Χρόνος παραμονής στην Ελλάδα:	3 χρόνια
Σχολείο:	3 ^ο Δημοτικό Σχολείο Νέας Ιωνίας (Ε.Ο.Σ.Ε.)
Τάξη:	Δ' τάξη

Εικόνα 13.
 Πόστερ-πορτρέτο δίγλωσσου παιδιού.

Αναφορές εικόνων

1 – 13. Προσωπικό αρχείο.

Βιβλιογραφία

- [1] Τσοκαλίδου Ρ. (2009). *Πολύδρομο, τεύχος 1ο, Περιοδική έκδοση για τη Διγλωσσία και τον Πολυπολιτισμό στην εκπαίδευση και την κοινωνία*. Θεσσαλονίκη: Πολύδρομο.
- [2] Τσοκαλίδου, Ρ. (2012). Χώρος για δύο. Θέματα Διγλωσσίας και Εκπαίδευσης. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Ζυγός.
- [3] <http://www.polydromo.gr/>.

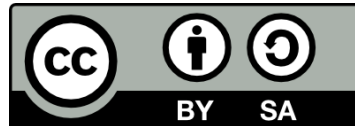
Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Ρούλα Τσοκαλίδου.
«Διγλωσσία και Εκπαίδευση. Ενότητα 6. Εκπαιδευτικές Εφαρμογές». Έκδοση:
1.0. Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:
<http://eclass.auth.gr/courses/OCRS345/>.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

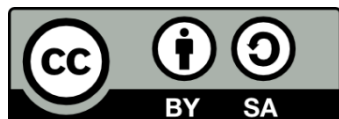
[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: Αφροδίτη Στοϊνίτση
Θεσσαλονίκη, Εαρινό Εξάμηνο 2014- 2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Σημείωμα Ιστορικού Εκδόσεων Έργου

Το παρόν έργο αποτελεί την έκδοση 1.0

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

